

Ten geleide

Deze uitgave in de reeks van het KSGV wordt als extra uitgave uitgebracht bij gelegenheid van het 95-jarig bestaan van het KSGV. Wij lopen daarmee vooruit op ons 100-jarig bestaan dat wij in 2030 hopen te vieren.

Dit boek sluit aan op het boek van Ruud Abma dat in onze reeks in 2015 bij gelegenheid van het 85-jarig bestaan van het KSGV werd gepubliceerd onder de titel 'Maak buigzaam wat verstard is. Buytendijk en de Katholieke Centrale Vereniging voor Geestelijke Volksgezondheid'. Daarin werd duidelijk hoezeer de geschiedenis van het KSGV verbonden was met de strijd in Nederland die de katholieken voerden voor hun geestelijke bevrijding. Daarbij ging het in dat boek vooral over het KSGV in het tijdvak 1948-1963 onder het voorzitterschap van prof. dr. F.J.J. Buytendijk.

In de huidige uitgave staan wij stil bij enkele andere geestelijk vaders van ons KSGV. Wij denken hierbij met name aan Han Fortmann, Willem Berger, Jan van der Lans en Arnold Uleyn. Wat was de context van waaruit deze psychologen opereerden en wat was hun voorland en waar heeft hun activiteit toe geleid?

Deze uitgave zoomt in op de achtergronden van deze vormgevers van het KSGV nadat de eerste voorzitter Buytendijk de voorzittershamer in 1974 overgaf aan Willem

Berger. Fortmann was de brede theoreticus, Berger de zielzorger en psycholoog. Uleyn gaf psychoanalytische diepte aan de godsdienstpsychologie en Jan van der Lans zorgde voor empirische verdieping.

In de samensmelting van hun activiteiten zijn de contouren te zien van waar het met het KSGV naartoe zou gaan in de jaren daarna. In de ontmoeting tussen de godsdienstpsychologie, de pastorale psychologie en de psychotherapie bloeide feitelijk de aandacht op voor de klinische religiepsychologie die door het KSGV behartigd is gebleven en ook leidde tot een achttal bijzondere leerstoelen op het gebied van religie, levensbeschouwing en geestelijke volksgezondheid.

Het onderhavige boek is gedegen, en geeft tegelijkertijd een levendige inblik in de beslommingen van de godsdienstpsychologie als onderdeel van de Nijmeegse vakgroep cultuur- en godsdienstpsychologie in een tijd dat er bijna tegen de cultuurstroom in getracht werd aandacht te blijven vragen voor die rol van religie, geloof, zingeving en spiritualiteit in de geestelijke gezondheid.

Rien van Uden & Herman Westerink, december 2025